

**RAPORT O STANIE RYNKU BROKERSKIEGO
W 2011 ROKU**

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
WARSZAWA, 2012 ROK.

AUTOR:

Damian Kaczorowski
Departament Licencji Ubezpieczeniowych i Emerytalnych

SŁOWA KLUCZOWE: UBEZPIECZENIA, REJESTR BROKERÓW,
UMOWA OC BROKERA, SKŁADKA LOKOWANA.

SYNTEZA

Sprawozdanie dotyczy brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych prowadzących działalność na podstawie zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń i reasekuracji wydanych do dnia 31 grudnia 2011 roku i wpisanych do rejestru brokerów ubezpieczeniowych.

W roku ubiegłym wydano 108 zezwoleń w zakresie ubezpieczeń oraz 4 zezwolenia w zakresie reasekuracji. Ogólna liczba zarejestrowanych brokerów na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła 1025. W okresie od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2012 roku dokonano 41 wykreśleń z rejestru brokerów ubezpieczeniowych. Największa liczba brokerów znajduje się w województwie mazowieckim, natomiast zdecydowanym liderem wśród miast najczęściej wybieranych na siedzibę jest Warszawa. Najmniejszą liczbę brokerów odnotowujemy natomiast w województwie Warmińsko – Mazurskim.

Sprawozdanie zawiera informacje dotyczące obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej (Dz. U. Nr 122, poz. 1028). W roku ubiegłym największą ilość umów brokerzy zawarli z InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group.

Jednym z poruszonych zagadnień są przychody uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń. W ubiegłym roku zakłady ubezpieczeń wypłaciły brokerom prowizje o łącznej wartości 656 977 331 PLN. Z otrzymanych danych wynika, iż rynek brokerski odnotowuje stały wzrost przychodów z tego tytułu, a największe przychody osiągnięte zostały w województwie mazowieckim. Analizie poddano również składki lokowane przez brokerów w zakładach ubezpieczeń. Wartość ulokowanych składek w roku 2011 wyniosła ogółem 5 924 738 890 PLN. Pod względem wartości lokowanych składek, mimo znacznej liczby zakładów notyfikowanych, 97% składek brokerzy ulokowali w zakładach ubezpieczeń z siedzibą w Polsce, a tylko 3% w zakładach zagranicznych. Najwyżej plasuje się Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A.

Sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie danych zgromadzonych przez Departament Licencji Ubezpieczeniowych i Emerytalnych z uwzględnieniem danych przekazywanych przez brokerów w rocznych sprawozdaniach z ich działalności.

SPIS TREŚCI

1.	BROKERZY UBEZPIECZENIOWI.	5
	Zezwolenia w zakresie ubezpieczeń oraz reasekuracji.	5
	Liczba brokerów w Polsce	9
	Brokerzy prowadzący inną działalność poza brokerską.....	11
2.	UMOWY UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ Z TYTUŁU WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI BROKERSKIEJ.	11
3.	PRZYCHODY UZYSKANE PRZEZ BROKERÓW Z TYTUŁU PROWIZJI OD ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ.	14
	Średnie roczne przychody uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń.....	15
	Przychody brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń według położenia geograficznego.....	17
4.	WIELKOŚĆ PROWIZJI WYPŁACONEJ PRZEZ ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ.	18
5.	SKŁADKI ULOKOWANE PRZEZ BROKERÓW W ZAKŁADACH UBEZPIECZEŃ. ...	19
6.	ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ, W KTÓRYCH BROKERZY LOKOWALI SKŁADKI.	21
7.	PODSUMOWANIE.....	24

1. BROKERZY UBEZPIECZENIOWI.

Broker jest pośrednikiem ubezpieczeniowym wykonującym czynności w imieniu lub na rzecz podmiotu poszukującego ochrony ubezpieczeniowej. Może nim być osoba fizyczna lub prawna, która po uprzednim spełnieniu szeregu warunków określonych w art. 28 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1154 z późn. zm.), posiada wydane przez organ nadzoru zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej i jest wpisana do rejestru brokerów ubezpieczeniowych. Działalność brokera polega na zawieraniu lub doprowadzaniu do zawarcia umów ubezpieczenia, wykonywaniu czynności przygotowawczych do zawarcia umów ubezpieczenia oraz uczestniczeniu w zarządzaniu i wykonywaniu umów ubezpieczenia, także w sprawach o odszkodowanie, jak również na organizowaniu i nadzorowaniu czynności brokerskich.

Zezwolenia w zakresie ubezpieczeń oraz reasekuracji.

Do dnia 31.12.2011 r. zostało wydanych ogółem 1 978 zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej, w tym 1 926 w zakresie ubezpieczeń (1 424 osobom fizycznym i 502 osobom prawnym) oraz 52 w zakresie reasekuracji (odpowiednio: 11 i 41).

W 2011 roku wydano 112 zezwoleń w zakresie ubezpieczeń oraz reasekuracji, co stanowiło wzrost o około 6,0% w stosunku do ogólnej liczby zezwoleń w roku poprzednim.

Znaczący odsetek wszystkich wydanych zezwoleń stanowiły zezwolenia brokerskie w zakresie ubezpieczeń – mianowicie aż 96,4%. Liczba wydanych w 2011 roku zezwoleń w zakresie reasekuracji wyniosła 4, co stanowi znaczącą wartość w porównaniu do lat poprzednich.

Struktura podmiotowa wydanych w 2011 roku zezwoleń jest różna w przypadku zezwoleń w zakresie ubezpieczeń oraz reasekuracji. W przypadku pierwszej grupy dominują osoby fizyczne, którym wydano niemal trzy czwarte zezwoleń. Natomiast wszystkie zezwolenia w zakresie reasekuracji wydane zostały osobom prawnym.

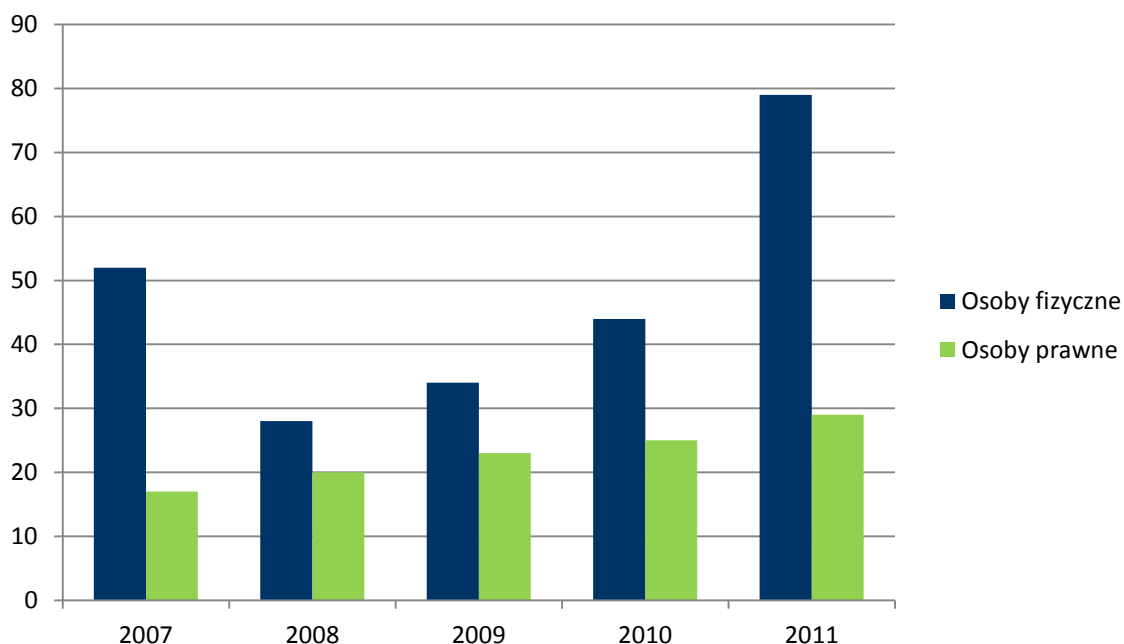
W 2011 roku wydano znacznie więcej zezwoleń brokerskich niż średniorocznie w latach 2007-2010. W stosunku do roku poprzedniego, w 2011 roku wydano o 60% zezwoleń więcej. W odniesieniu do lat poprzednich wzrost był również znaczący.

Poniższe tabele oraz wykresy przedstawiają liczby wydanych zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej osobom fizycznym oraz prawnym, z uwzględnieniem podziału na brokerów posiadających zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń oraz reasekuracji.

Tabela 1. Liczba zezwoleń brokerskich w zakresie ubezpieczeń wydanych w latach 2007 – 2011.

	2007	2008	2009	2010	2011
Osoby fizyczne	52	28	34	44	79
Osoby prawne	17	20	23	25	29
Razem	69	48	57	69	108

Wykres 1. Liczba zezwoleń brokerskich w zakresie ubezpieczeń wydanych w latach 2007 – 2011.

Przyrost wydawanych co roku zezwoleń, przedstawiony na wykresie powyżej, wykazuje wartości dodatnie nieprzerwanie od 2008 roku. Odnotowany wówczas spadek liczby wydanych ubezpieczeń w zakresie ubezpieczeń sięgnął 30,4% w stosunku do 2007 roku. W 2011 roku nastąpił znaczący wzrost liczby wydanych zezwoleń, o czym świadczy 56,5% przyrost w stosunku do roku poprzedniego.

Tabela 2. Liczba wydanych zezwoleń w zakresie reasekuracji w latach 2007 – 2011.

	2007	2008	2009	2010	2011
Osoby fizyczne	0	0	0	0	0
Osoby prawne	0	4	1	1	4
Razem	0	4	1	1	4

W roku 2011 dokonano **41** wykreśleń z rejestru brokerów ubezpieczeniowych, w tym wykreślono **27** osób fizycznych i **14** osób prawnych. W większości podmioty te wykonywały działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń.

Poniższa tabela wskazuje strukturę przyczynową wykreśleń z rejestru brokerów dokonanych w 2011 roku.

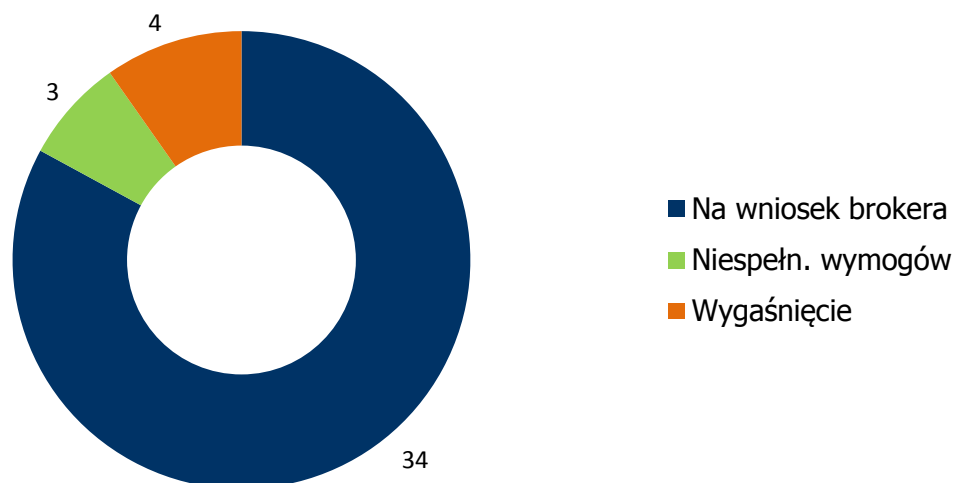
Tabela 3. Liczba wykreśleń brokerów z rejestru w 2011 roku.

Przyczyna wykreślenia	Liczba wykreśleń z rejestru
Cofnięcie zezwolenia na wniosek brokera	34
Zezwolenia cofnięte z powodu niespełniania wymogów niezbędnych do wykonywania swojej działalności, określonych w przepisach prawa	3
Wygaśnięcie zezwolenia	4
Razem	41

Wykreślenie brokera ubezpieczeniowego z rejestru brokerów ubezpieczeniowych na skutek cofnięcia zezwolenia na wniosek brokera stanowiło zdecydowaną większość, mianowicie 82,9% wszystkich wykreśleń dokonanych w 2011 roku. Niemal dwie trzecie spośród wskazanych wykreśleń dotyczyły osób fizycznych – 65,8%. Tylko jedno wykreślenie na skutek powyższej przesłanki dotyczyło działalności w zakresie reasekuracji.

Kolejne trzy wykreślenia z listy brokerów nastąpiły na skutek cofnięcia zezwolenia z uwagi na niespełnianie wymogów niezbędnych do wykonywania działalności brokerskich określonych w przepisach prawa. Dwa spośród powyższych wykreśleń zostały dokonane na rzecz osób fizycznych (w zakresie ubezpieczeń oraz w zakresie reasekuracji) oraz jedno na rzecz osoby prawnej posiadającej zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń.

Wykres 2. Wykreślenia brokerów z uwagi na przesłanki wynikające z przepisów prawa (zgodnie z tabelą powyżej).

W 2011 roku dokonano łącznie 41 wykreśleń, co oznacza zmniejszenie liczby dokonanych wykreśleń o 3 w stosunku do 2010 roku. Niemniej jednak wartość ta była wyższa w stosunku do lat 2008-2009.

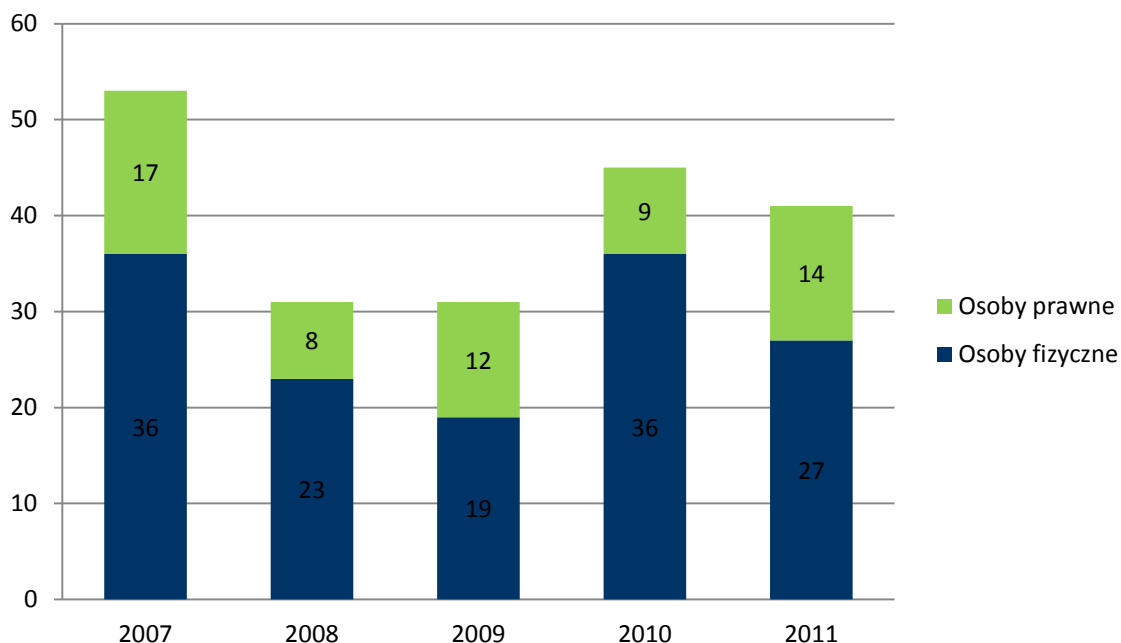
Tabela 4. Liczba wykreśleń z rejestru brokerów dokonanych w latach 2007-2011.

	2007	2008	2009	2010	2011
Osoby fizyczne	36	23	19	36	27
Osoby prawne	17	8	12	9	14
Razem	53	31	31	45	41

Dynamika ilości wykreśleń w 2011 roku była ujemna – wynosiła -8,9% w stosunku do roku poprzedniego.

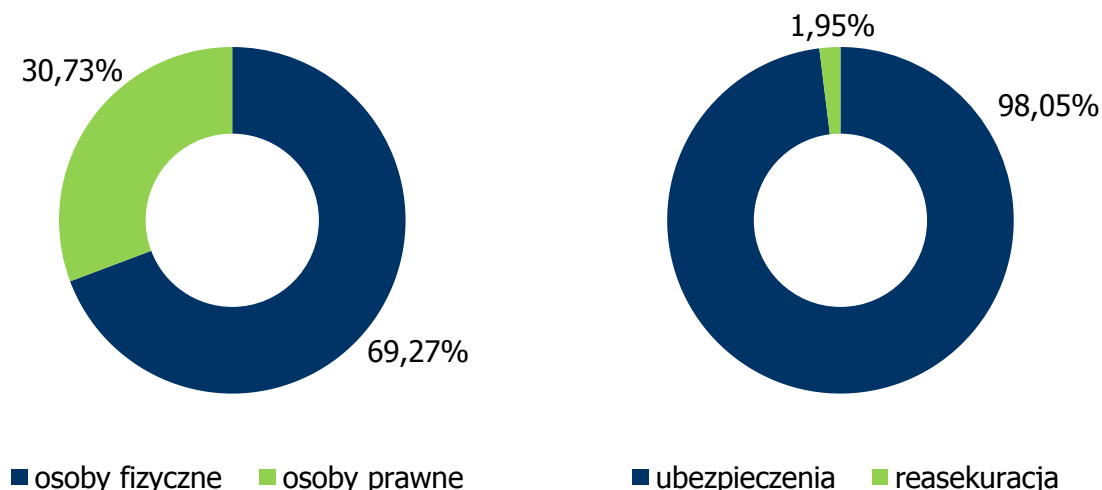
Wykres 3. Liczba wykreśleń z rejestru brokerów dokonanych w latach 2007-2011.

Liczba brokerów w Polsce

Ogólna liczba zarejestrowanych brokerów na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła **1025**, z czego **1005** podmiotów wykonywało działalność w zakresie ubezpieczeń a jedynie **20** w zakresie reasekuracji. Wartość ta oznacza przyrost liczby zarejestrowanych brokerów o **7,3%** w stosunku do 2010 roku.

Wykres 4. Struktura brokerów zarejestrowanych do dnia 31 grudnia 2011 roku.

Liczba brokerów w poszczególnych województwach jest zróżnicowana – począwszy od województwa Mazowieckiego, w którym siedzibę posiada 245 brokerów, a skończywszy na województwie Warmińsko-Mazurskim, gdzie działalność prowadziło w 2011 roku jedynie 14 brokerów.

Tabela 5. Liczba brokerów ze względu na siedzibę w poszczególnych województwach.

	Województwo	Liczba brokerów
1	Mazowieckie	245
2	Śląskie	109
3	Pomorskie	99
4	Dolnośląskie	98
5	Kujawsko-Pomorskie	87
6	Wielkopolskie	79
7	Łódzkie	72
8	Małopolskie	61
9	Zachodniopomorskie	46
10	Lubelskie	26
11	Podlaskie	25
12	Lubuskie	19
13	Opolskie	15
14	Podkarpackie	15
15	Świętokrzyskie	15
16	Warmińsko-Mazurskie	14

Zdecydowanym liderem wśród miast najczęściej wybieranych przez brokerów na siedzibę jest Warszawa (178 brokerów). Na drugim miejscu znajduje się Wrocław (71 brokerów), na trzecim zaś Łódź (47 brokerów).

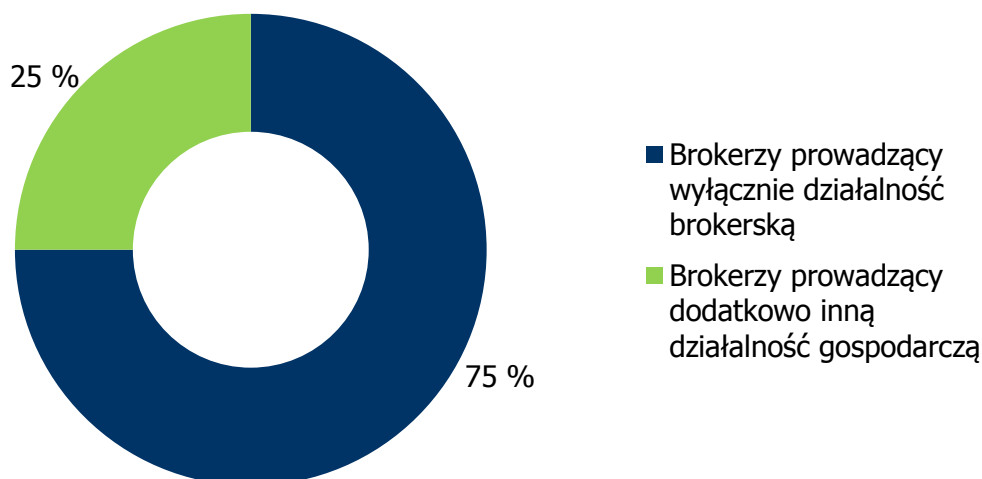
Tabela 6. Miasta, w których siedzibę ma największa liczba brokerów.

	Miasto	Liczba brokerów
1	Warszawa	178
2	Wrocław	71
3	Łódź	47
4	Toruń	40
5	Poznań	40

Brokerzy prowadzący inną działalność poza brokerską

Jak wynika ze złożonych przez brokerów do organu nadzoru informacji w zakresie wykonywanej działalności brokerskiej za 2011 rok większość z nich skupia się wyłącznie na prowadzeniu działalności brokerskiej, a jedynie 25% z nich prowadzi również dodatkowo inną działalność gospodarczą. I tak odpowiednio dla wszystkich osób fizycznych jest to 26%, a dla osób prawnych 21%.

Wykres 5. Porównanie brokerów prowadzących wyłącznie działalność brokerską z brokerami prowadzącymi dodatkowo działalność gospodarczą łącznie.

2. UMOWY UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ Z TYTUŁU WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI BROKERSKIEJ.

Jednym z warunków wymaganych do uzyskania zezwolenia i wpisania do rejestru brokerów ubezpieczeniowych oraz prowadzenia działalności brokerskiej jest zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej. Od dnia 15 stycznia 2005 roku, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 24 czerwca 2005 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej (Dz. U. Nr 122, poz. 1028), obowiązuje minimalna suma gwarancyjna ubezpieczenia OC wynosząca równowartość w złotych 1 000 000 EUR w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte umową ubezpieczenia OC oraz 1 500 000 EUR w odniesieniu do wszystkich takich zdarzeń.

W roku ubiegłym 99 % zawartych przez brokerów umów dotyczyło sumy podstawowej (5 943 300 PLN, tzn. 1 500 000 EUR), przy zastosowaniu kursu średniego euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski po raz pierwszy w roku tj. w dniu 3 stycznia 2011 roku (tabela kursów średnich nr 1/A/NBP/2011, gdzie kurs średni euro wynosił 3,96 PLN). Jedynie 1 % brokerów zdecydowało się na ubezpieczenie swojej działalności na większą kwotę aniżeli prawnie normowana wartość minimalna. W 2011 roku brokerzy zawierali umowy ubezpieczenia OC z tytułu wykonywania działalności brokerskiej z 25 zakładami ubezpieczeń wskazanymi w tabeli poniżej.

Tabela 7. Zakłady Ubezpieczeń, z którymi brokerzy zawarli umowy ubezpieczenia OC z tytułu wykonywania działalności brokerskiej w 2011 roku.

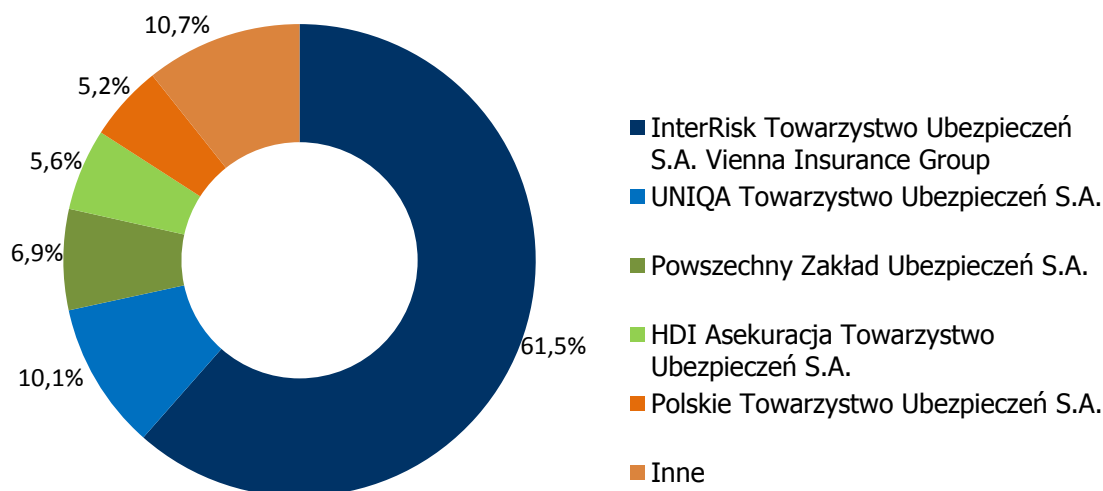
Nazwa Zakładu Ubezpieczeń	Udział
1 InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group	61,5%
2 UNIQA Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.	10,1%
3 Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A.	6,9%
4 HDI Asekuracja Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.	5,6%
5 Polskie Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.	5,2%
6 Concordia Polska Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych	3,0%
7 Towarzystwo Ubezpieczeń I Reasekuracji Allianz Polska S.A.	1,2%
8 Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych "TUZ"	1,0%
9 Towarzystwo Ubezpieczeń I Reasekuracji WARTA S.A.	0,9%
10 Polski Związek Motorowy Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group	0,6%
11 GENERALI Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.	0,6%
12 Society of Lloyd's Oddział w Polsce	0,6%
13 Chartis Europe S.A. Oddział w Polsce	0,6%
14 ACE European Group Limited Oddział w Polsce	0,4%
15 GENERALI Versicherung AG	0,2%

16	Trinity Square Insurance Limited	0,2%
17	Liberty Mutual Insurance Europe Limited	0,2%
18	PI Indemnity Company Limited	0,2%
19	Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Cuprum	0,1%
20	Towarzystwo Ubezpieczeń Inter Polska S.A.	0,1%
21	AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A.	0,1%
22	XL Insurance Company Limited	0,1%
23	Aim Általános Biztosító Zrt.	0,1%
24	White Rock Insurance (Gibraltar) Pcc Limited	0,1%
25	AIG Excess Liability Insurance International Limited	0,1%

Zgodnie z powyższą tabelą, najwięcej umów zawarto z InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group.

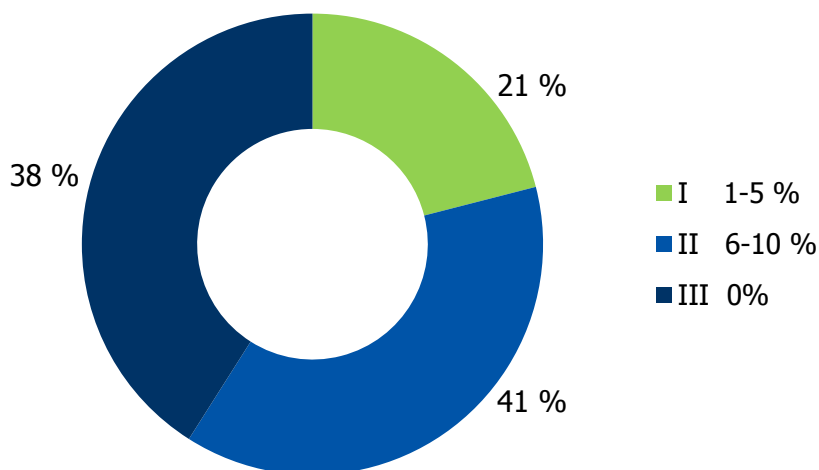
Biorąc pod uwagę sumaryczną wielkość składek wyrażoną w PLN największy udział spośród wszystkich zakładów ubezpieczeń również posiada InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group – 61,5%.

Wykres 6. Struktura udziału Zakładów Ubezpieczeniowych, z którymi brokerzy zawarli umowy OC z tytułu wykonywania działalności brokerskiej w 2011 roku – podział według sumarycznego udziału składek.

Zgodnie z treścią § 2. ust 4. rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej ubezpieczenie OC obejmuje wszystkie szkody w zakresie, o którym mowa w ust. 1 i 2, z zastrzeżeniem ust. 3, z możliwością umownego ograniczenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń o kwotę nieprzekraczającą 10 % wartości należnego odszkodowania. W 2011 roku z możliwości tej skorzystało blisko 62 % brokerów. Poniższy wykres przedstawia procentowy udział brokerów, którzy skorzystali z ww. możliwości.

Wykres 7. Struktura brokerów korzystających z możliwości umownego ograniczenia odpowiedzialności zakładów ubezpieczeń w podziale na trzy grupy.

Przy okazji omawianego tematu obowiązkowych ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej należy również zwrócić uwagę na to, iż jedynie 0,8% brokerów stwierdziło, że w stosunku do nich klienci zgłosili roszczenia o naprawienie szkody z ubezpieczenia OC. Może to świadczyć o profesjonalnej obsłudze klienta przez brokerów ubezpieczeniowych.

3. PRZYCHODY UZYSKANE PRZEZ BROKERÓW Z TYTUŁU PROWIZJI OD ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ.

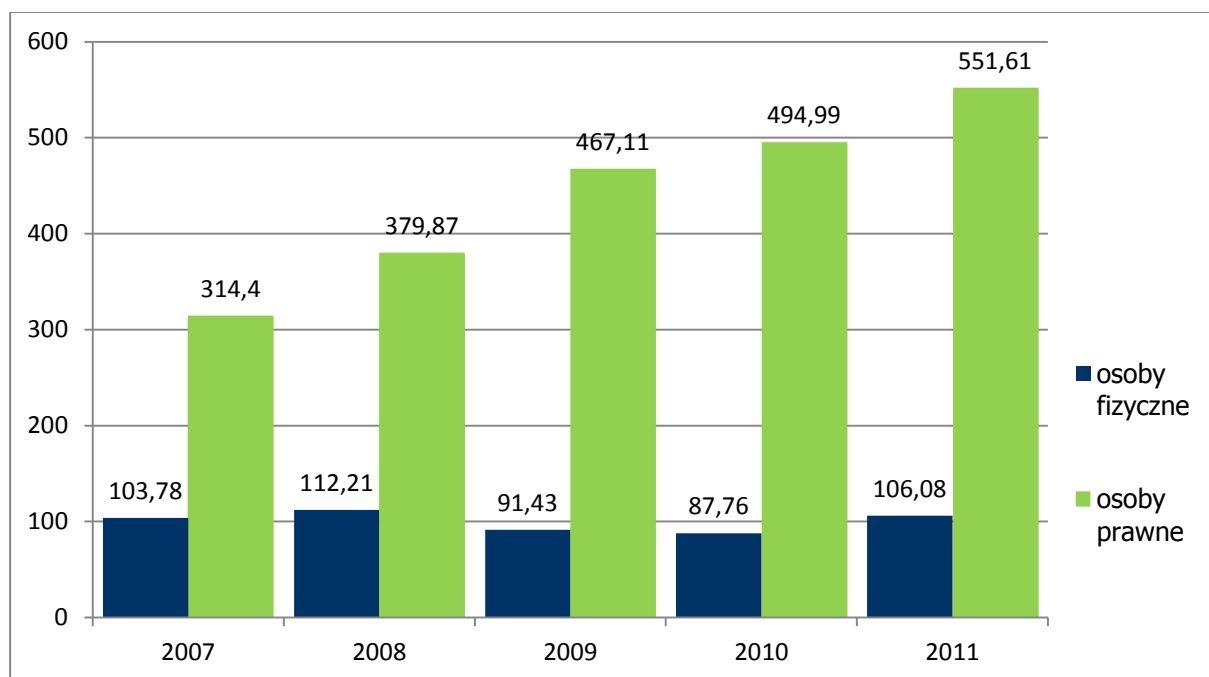
Głównym źródłem przychodu z działalności brokerskiej są prowizje uzyskiwane od zakładów ubezpieczeń. W 2011 roku całkowite przychody brokerów z tego tytułu wyniosły 657 687 128 PLN, co oznacza wzrost przychodów w stosunku do roku poprzedniego o prawie 12,8%. Jest to najsilniejszy wzrost dynamiki w ostatnich latach, szczególnie jeśli uwzględniony zostanie przyrost liczby zarejestrowanych brokerów w badanym okresie (7,3%).

Mimo, że osoby fizyczne stanowią prawie 70% wszystkich zarejestrowanych brokerów to wygenerowały one zaledwie 16,1% całkowitych przychodów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w 2011 roku.

Tabela 8. Przychody ogółem uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w latach 2007-2011 (PLN).

	2007	2008	2009	2010	2011
Osoby fizyczne	103 781 407	112 212 709	91 431 904	87 764 597	106 076 945
Osoby prawne	341 401 523	379 871 620	467 112 721	494 991 674	551 610 183
Ogółem	445 182 930	492 084 329	558 544 625	582 756 271	657 687 128

Wykres 8. Przychody uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w latach 2007-2011 (mln PLN).

Średnie roczne przychody uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń

Poniższa tabela przedstawia średnie przychody uzyskane przez brokerów w podziale na osoby fizyczne oraz prawne w 2011 roku. Jak wynika z przedstawionych danych w 2011 roku nastąpił wzrost średnich przychodów wynoszący odpowiednio 6% w przypadku osób fizycznych oraz 3% w przypadku osób prawnych w odniesieniu do 2010 roku. Porównując średni przychód wszystkich brokerów nastąpił niewielki wzrost w porównaniu z rokiem 2010 (1,1%).

Tabela 9. Średnie przychody uzyskiwane w latach 2007-2011 z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w przeliczeniu na brokera w zależności od rodzaju podmiotu (PLN).

	2007	2008	2009	2010	2011
Brokerzy ogółem	704 403	742 209	833 649	707 228	715 322
Osoby fizyczne	253 125	258 555	211 159	154 787	164 716
Osoby prawne	1 537 845	1 658 828	1 970 940	1 948 786	2 009 446
Dynamika zmian rok do roku	-	5,4%	12,3%	-15,1%	1,1%

W 2011 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, występuje grupa brokerów generujących znaczący odsetek całkowitego przychodu. Analizując przychody z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń należy wskazać, że grupa 25 brokerów o najwyższych przychodach osiągnęła wynik 388 743 189 PLN co stanowiło blisko 60% całkowitych przychodów rynku brokerskiego w Polsce.

Tabela 10. Przychody uzyskiwane w latach 2007-2011 z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń przez 25 brokerów o najwyższych przychodach (PLN).

	2007	2008	2009	2010	2011
Przychody	224 672 749	256 705 547	307 840 461	321 528 393	388 743 189
Odsetek	55,5%	52,2%	55,1%	58,6%	59,1%
Dynamika zmian rok do roku	-	14,2%	19,9%	4,4%	20,9%

Przychody brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń według położenia geograficznego.

Przychody generowane przez brokerów są zróżnicowane w poszczególnych województwach – zarówno w ujęciu ogólnym, jak i średnim. Największy odsetek całkowitych przychodów w 2011 roku wygenerowali brokerzy z województwa Mazowieckiego – 46,9%. Kolejnymi województwami są Kujawsko-Pomorskie – 25,7% i Śląskie – 11,4%. Jednocześnie należy podkreślić, iż w Warszawie osiągnięte zostały największe przychody i wyniosły one 289 743 658 PLN, co stanowi 93,8% w województwie mazowieckim oraz 36,2% ogółu przychodów w skali kraju.

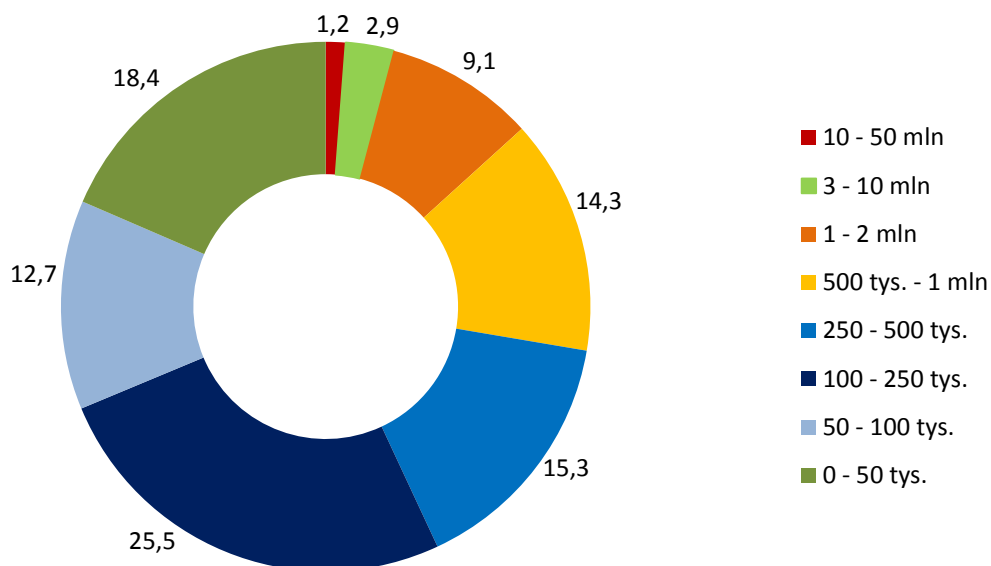
Tabela 11. Przychody brokerów w 2011 roku osiągnięte w poszczególnych województwach – przychody ogółem oraz średnie przychody w przeliczeniu na jednego brokera (PLN).

	Województwo	Przychody ogółem	Przychody średnie
1	Mazowieckie	308 921 260	1 260 903
2	Kujawsko-Pomorskie	169 558 079	1 948 943
3	Śląskie	75 312 015	690 936
4	Dolnośląskie	55 316 533	564 455
5	Pomorskie	43 486 513	439 258
6	Wielkopolskie	36 665 572	464 121
7	Łódzkie	28 734 679	399 093
8	Małopolskie	26 497 769	434 390
9	Zachodniopomorskie	13 553 805	294 648
10	Lubelskie	10 707 916	411 843
11	Podlaskie	8 369 218	334 769
12	Warmińsko-Mazurskie	7 244 787	517 485
13	Lubuskie	6 840 317	360 017
14	Opolskie	3 397 753	226 517
15	Świętokrzyskie	2 994 342	199 623
16	Podkarpackie	2 273 368	162 383

W ramach przedmiotowego zagadnienia, poniżej przedstawiono wykres obrazujący zróżnicowanie w osiągniętych przez brokerów przychodach w 2011 roku. Z powyższego wynika, iż 1,2% ogółu brokerów osiągnęło przychody w przedziale od 10 000 000 PLN do 50 000 000 PLN. Należy przy tym zaznaczyć, iż w grupie tej znalazły się jedynie podmioty posiadające zezwolenie na wykonywanie czynności brokerskich będące osobami prawnymi. Ostatnią grupą na poniższym wykresie stanowią brokerzy, którzy osiągnęli przychód do 50 000 PLN – należy do niej 18,4% ogółu brokerów.

Jednocześnie należy podkreślić, iż w ramach tej grupy 43% stanowią podmioty, które od niedawna wykonują działalność brokerską (uzyskały zezwolenie w 2011 roku).

Wykres 9. Przychody osiągnięte przez brokerów w 2011 roku w odpowiednich przedziałach. Wartości przedstawione w %.

4. WIELKOŚĆ PROWIZJI WYPŁACONEJ PRZEZ ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ.

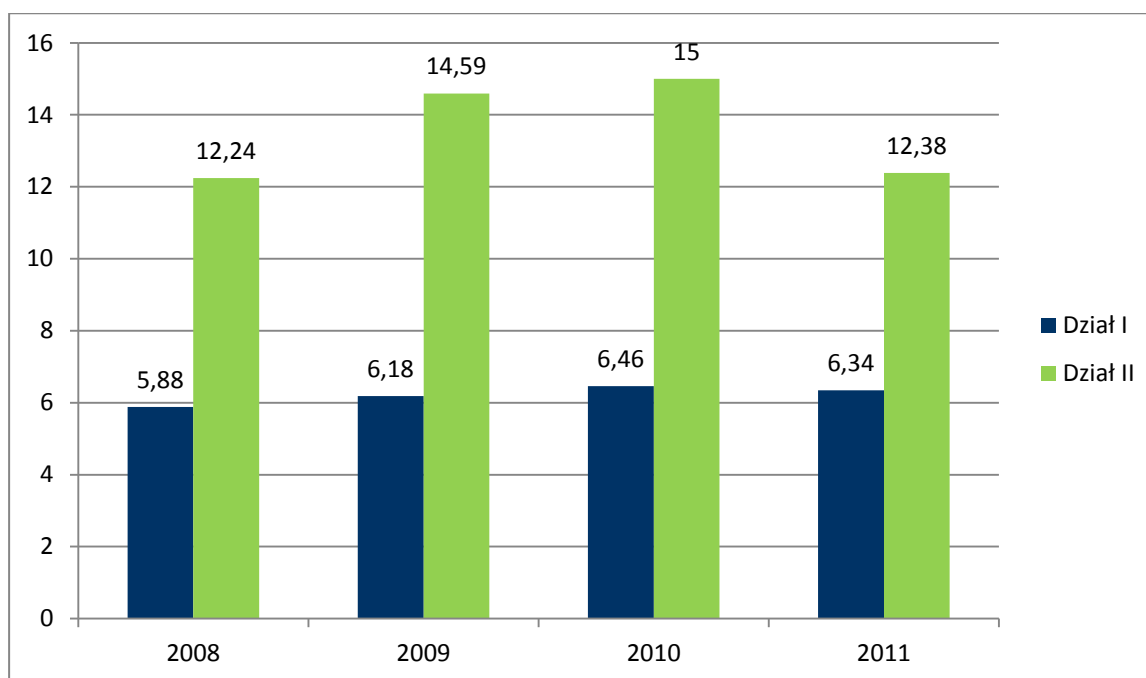
W 2011 roku zakłady ubezpieczeń wypłaciły brokerom prowizje o łącznej wartości **656 977 331 PLN**. Wartość składek ulokowanych w zakładach ubezpieczeń za pośrednictwem brokerów w 2011 roku wyniosła **5 924 738 890 PLN**, co oznacza wzrost wskazanej kategorii o 33,1% w odniesieniu do poprzedniego roku sprawozdawczego. W Dziale I oraz II wzrosty te wyniosły odpowiednio 17,3% oraz 38,2% w stosunku do 2010 roku.

Tabela 12. Wartości składek oraz prowizji wypłaconych brokerom przez zakłady ubezpieczeń w 2010 oraz 2011 roku (PLN).

	Wartość składki ulokowanej za pośrednictwem brokerów		Wartość prowizji przypisanej brokerom przez zakłady ubezpieczeń	
	2010	2011	2010	2011
Dział I	1 085 283 958	1 273 327 487	70 099 705	80 840 036
Dział II	3 364 117 913	4 651 411 403	504 686 976	576 137 295
Razem	4 449 401 871	5 924 738 890	574 786 681	656 977 331
Dynamika zmian rok do roku	-	33,1%	-	14,3%

W 2011 roku odnotowano wzrost wartości prowizji wypłaconej brokerom przez zakłady ubezpieczeń zarówno w Dziale I, jak i Dziale II. W stosunku do roku 2010 było to odpowiednio w Dziale I o 15,3%, a w Dziale II o 14,2%. Ogółem odnotowano wzrost na poziomie 14,3%. Średnia prowizja przypadająca na brokera wyniosła w 2011 roku 6,3% wysokości ulokowanej składki w Dziale I oraz 12,4% w Dziale II, ogólnie w dziale I i II – 11,08%. Z powyższych danych wynika, iż w porównaniu do roku ubiegłego nastąpił spadek odpowiednio w Dziale I o 0,1% oraz w Dziale II o 2,6%.

Wykres 10. Średnie prowizje stanowiące wynagrodzenie brokerów wypłacane przez zakłady ubezpieczeń w latach 2008-2011 (%).

5. SKŁADKI ULOKOWANE PRZEZ BROKERÓW W ZAKŁADACH UBEZPIECZEŃ.

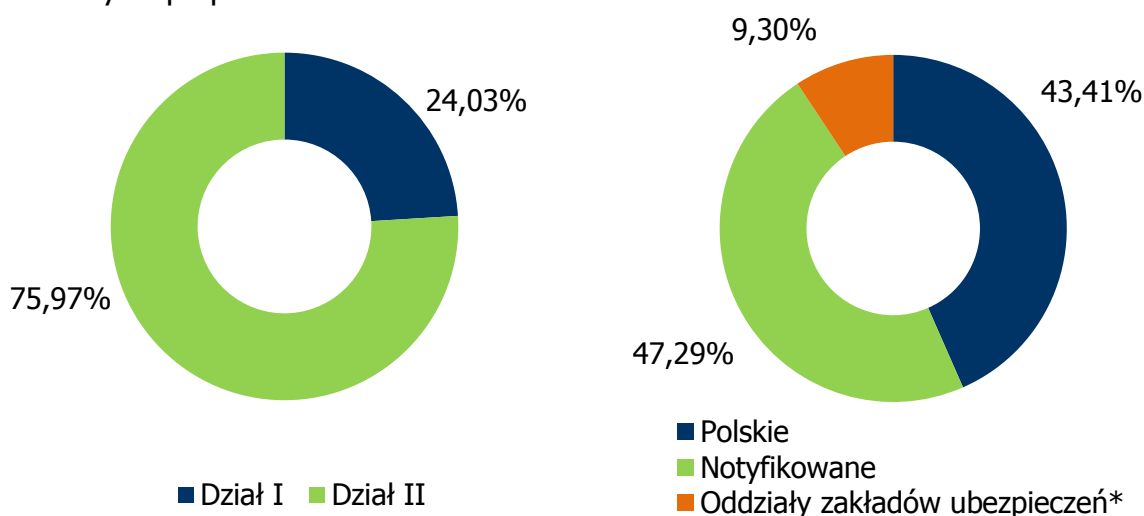
W odniesieniu do składek ulokowanych przez brokerów w zakładach ubezpieczeń w 2011 roku, brokerzy prowadzący działalność jako osoby fizyczne ulokowali 741 235 430 PLN, zaś brokerzy – osoby prawne – 5 183 503 460 PLN.

Analogicznie do uzyskanych przez brokerów przychodów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń, kształtowała się struktura składki ulokowanej przez brokerów. Dziesięciu największych brokerów (stosując kryterium wielkości ulokowanej składki) pośredniczyło w zawarciu umów ubezpieczenia o łącznej składce równej 2 683 493 138 PLN. Kwota ta stanowi 45,3% składek ulokowanych przez brokerów.

Dwudziestu największych brokerów łącznie ulokowało natomiast składkę równą wysokości 3 552 790 147 PLN. Kwota ta stanowi 60% składek ulokowanych przez brokerów.

W 2011 roku brokerzy współpracowali ze 129 zakładami ubezpieczeń, z czego zdecydowaną większość stanowiły zakłady ubezpieczeń Działu II (98 zakładów ubezpieczeń – 76,0%). Biorąc pod uwagę wartości składek ulokowanych przez brokerów również należy wskazać znaczący odsetek zakładów ubezpieczeń Działu II (78,5%).

Wykres 11. Struktura pod względem liczby zakładów ubezpieczeń, z którymi brokerzy współpracowali w 2011 roku.

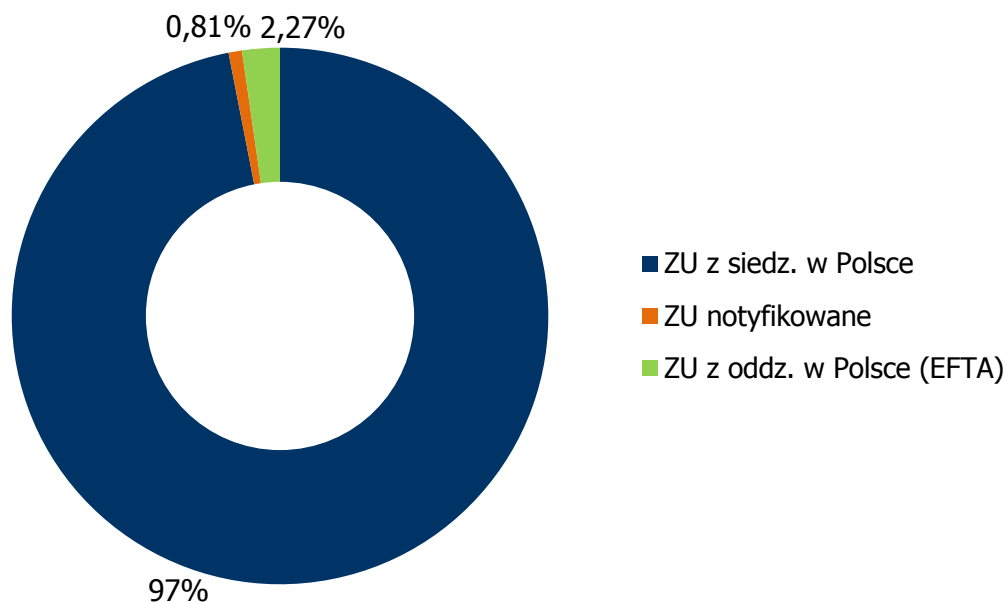
* Oddziały zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EEA).

Poza podziałem zakładów ubezpieczeniowych według rodzaju działalności (Dział I bądź Dział II) należy wskazać strukturę zakładów ubezpieczeniowych w podziale na zakłady ubezpieczeń z siedzibą w Polsce, zakłady notyfikowane oraz oddziały zakładów ubezpieczeń państw członkowskich UE oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EEA).

Analizując liczbę zakładów ubezpieczeń w poszczególnych grupach należy zauważyć, że pod względem liczby zakładów, z którymi współpracowali brokerzy w 2011 roku, polskie zakłady stanowią zaledwie 43,41%.

Niemniej jednak, gdy analizie poddane zostaną wartości składek lokowanych w poszczególnych grupach, struktura będzie znacząco odmienna. Pod względem wartości lokowanych składek zakłady z siedzibą w Polsce stanowią 97% wszystkich zakładów.

Wykres 12. Struktura pod względem wartości lokowanych składek w podziale na 3 grupy (%).

6. ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ, W KTÓRYCH BROKERZY ULOKOWALI SKŁADKI.

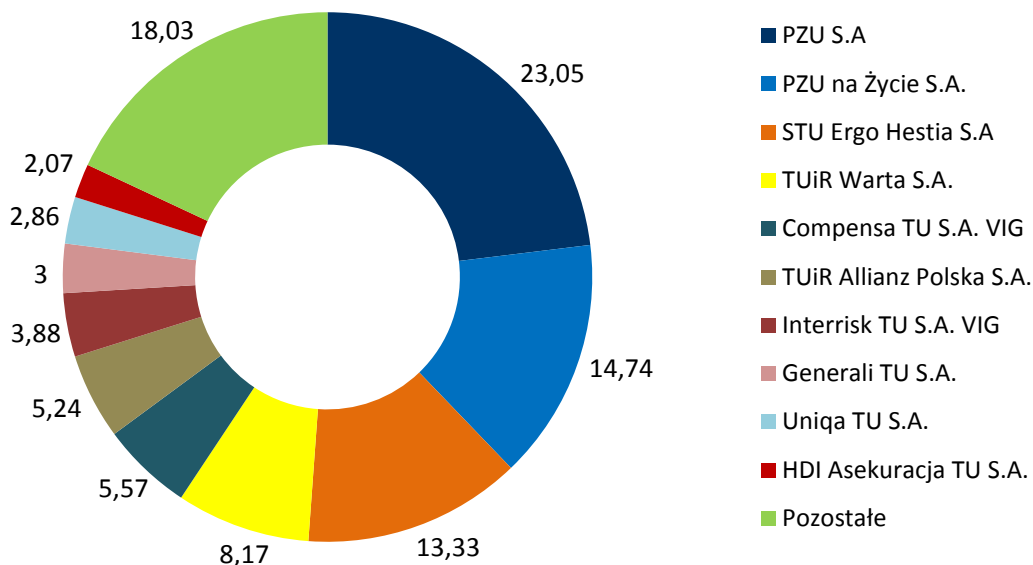
W 2011 roku składki o największej, sumarycznej wartości brokerzy ulokowali w PZU S.A. oraz PZU Życie S.A. W czołówce 10 zakładów, w których brokerzy ulokowali składki o największej wartości znalazły się jedynie zakłady ubezpieczeń z siedzibą w Polsce. We wskazanej grupie zdecydowaną większość stanowią zakłady ubezpieczeń z Działu II.

Tabela 13. Zakłady ubezpieczeń według wielkości składki ulokowanej przez brokerów w 2011 roku

Zakład Ubezpieczeń	Składki ulokowane przez brokerów (PLN)
1 Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A.	1 365 953 074
2 Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A.	873 761 127
3 Sopotkie Towarzystwo Ubezpieczeń ERGO HESTIA S.A.	790 233 909
4 Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA S.A.	484 538 676
5 COMPENSA Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group	330 406 319
6 Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji Allianz Polska S.A.	310 724 151
7 InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group	229 910 908
8 GENERALI Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.	178 243 403
9 UNIQA Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.	169 994 113
10 HDI Asekuracja Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.	122 430 947

Wskazane w tabeli powyżej zakłady ubezpieczeń zainkasowały składki o łącznej wartości 4 856 196 627 PLN, co stanowiło 82,0% całkowitej wartości składek ulokowanych przez brokerów w 2011 roku.

Wykres 13. Struktura pod względem wielkości składki ulokowanej przez brokerów w 2011 roku (%).

Dla Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A. udział składki ulokowanej przez brokerów w składce przypisanej brutto (składka przypisana brutto – 8 247 241 tys. zł) wyniósł 16,56%, dla Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie S.A. (składka przypisana brutto – 9 806 121 tys. zł) wyniósł 8,91%, dla Sopockiego Towarzystwa Ubezpieczeń ERGO HESTIA S.A. (składka przypisana brutto - 2 647 846 tys. zł) wyniósł 29,84%, dla Towarzystwa Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA S.A. (składka przypisana brutto – 2 279 251 tys. zł) wyniósł 21,26%, dla Towarzystwa Ubezpieczeń COMPENSA S.A. (składka przypisana brutto – 1 032 372 tys. zł) wyniósł 32%, oraz dla Towarzystwa Ubezpieczeń ALLIANZ POLSKA S.A. (składka przypisana brutto – 1 860 345 tys. zł) wyniósł 16,70%.

7. PODSUMOWANIE

Analizując dane z ostatnich lat można odnotować stały wzrost zainteresowania wykonywaniem działalności brokerskiej. W 2011 roku wydano rekordową liczbę zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej. Mając na uwadze wysokość osiąganych przez brokerów przychodów należy zwrócić uwagę na wysoki stopień koncentracji. Największe przychody osiągane są przez brokerów w dwóch województwach. Jednocześnie niewielka liczba brokerów generuje ponad połowę wszystkich uzyskanych przychodów. Rynek brokerów ubezpieczeniowych przy stałym wzroście funkcjonujących na rynku podmiotów pośredniczących w zawieraniu lub doprowadzaniu do zawarcia umów ubezpieczenia odnotowuje stały wzrost przychodów ogółem z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń.

W 2011 roku utrzymana została tendencja zawierania przez brokerów umów ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej w InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group (ponad 60%) co może świadczyć o nieprzygotowaniu przez inne zakłady ubezpieczeń atrakcyjnej oferty ubezpieczeniowej w tym zakresie.

Dane otrzymane z sektora ubezpieczeń nie wskazują na znaczące różnice w proporcjach lokowanej przez brokerów składki między zakładami ubezpieczeń Działu I i Działu II. W zdecydowanej większości brokerzy koncentrują swoją działalność w Dziale II i tam jest lokowana większość składek ubezpieczeniowych. Pomimo ulokowania przez brokerów składek w wielu zagranicznych zakładach ubezpieczeń, aż 97% składek ulokowano w zakładach ubezpieczeń z siedzibą w Polsce, a jedynie 3% w zakładach notyfikowanych.

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba zezwoleń brokerskich wydanych w latach 2007 – 2011 w zakresie ubezpieczeń.....	6
Wykres 2. Wykreślenia brokerów z uwagi na przesłanki wynikające z przepisów prawa (zgodnie z tabelą powyżej).....	8
Wykres 3. Liczba wykreśleń z rejestru brokerów dokonanych w latach 2007 – 2011..	9
Wykres 4. Struktura brokerów zarejestrowanych do dnia 31 grudnia 2011 roku.....	9
Wykres 5. Porównanie brokerów prowadzących wyłącznie działalność brokerską z brokerami prowadzącymi dodatkową działalność gospodarczą ogółem.....	11
Wykres 6. Struktura udziału Zakładów Ubezpieczeń, z którymi brokerzy zawarli umowy OC z tytułu wykonywania działalności brokerskiej w 2011 roku – podział według sumarycznego udziału składek.....	13
Wykres 7. Struktura brokerów korzystających z możliwości umownego ograniczenia odpowiedzialności zakładów ubezpieczeń w podziale na trzy grupy.....	14
Wykres 8. Przychody uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w latach 2007 – 2011.....	15
Wykres 9. Przychody osiągnięte przez brokerów w 2011 roku w odpowiednich przedziałach.....	18
Wykres 10. Średnie prowizje stanowiące wynagrodzenie brokerów wypłacane przez zakłady ubezpieczeń w latach 2008 – 2011.....	19
Wykres 11. Struktura pod względem liczby zakładów ubezpieczeń, z którymi brokerzy współpracowali w 2011 roku.....	20
Wykres 12. Struktura pod względem wartości lokowanych składek w podziale na trzy grupy.....	21
Wykres 13. Struktura pod względem wielkości składki ulokowanej przez brokerów w 2011 roku.....	23

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba wydanych zezwoleń w zakresie ubezpieczeń w latach 2007 – 2011..	6
Tabela 2. Liczba wydanych zezwoleń w zakresie reasekuracji w latach 2007 – 2011..	7
Tabela 3. Liczba wykreśleń brokerów z rejestru w 2011 roku.....	7
Tabela 4. Liczba wykreśleń z rejestru brokerów dokonanych w latach 2007 – 2011..	8
Tabela 5. Liczba brokerów ze względu na siedzibę w poszczególnych województwach.....	10
Tabela 6. Miasta, w których siedzibę ma największa liczba brokerów.....	10
Tabela 7. Zakłady Ubezpieczeń, z którymi brokerzy zawarli umowy ubezpieczenia OC z tytułu wykonywania działalności brokerskiej w 2011 roku.....	12
Tabela 8. Przychody ogółem uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w latach 2007 – 2011.....	15
Tabela 9. Średnie przychody uzyskiwane w latach 2007 – 2011 z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w przeliczeniu na brokera w zależności od rodzaju podmiotu.....	16
Tabela 10. Przychody uzyskiwane w latach 2007 – 2011 z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń przez 25 brokerów o najwyższych przychodach.....	16
Tabela 11. Przychody brokerów w 2011 roku osiągnięte w poszczególnych województwach – przychody ogółem oraz średnie przychody w przeliczeniu na jednego brokera.....	17
Tabela 12. Wartości składek oraz prowizji wypłaconych brokerom przez zakłady ubezpieczeń w 2010 oraz 2011 roku.....	18
Tabela 13. Zakłady ubezpieczeń według wielkości składki ulokowanej przez brokerów w 2011 roku.....	22

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
Plac Powstańców Warszawy 1
00-950 Warszawa

tel. (+48 22) 262-50-00
fax (+48 22) 262-51-11 (95)
e-mail: knf@knf.gov.pl

Biuro Relacji Zewnętrznych

tel. (+48 22) 262 48 88

www.knf.gov.pl